

Kaupunginvaltuusto	§ 12	25.01.2021
Sosiaali- ja terveystk	§ 60	13.04.2021
Kaupunginhallitus	§ 164	03.05.2021

VALTUUSTOALOITE LIUKUESTEISTÄ JA TERVEYSTARKASTUKSISTA 65 VUOTTA TÄYTTÄNEILLE

92/06.01.00/2021

KV 25.01.2021 § 12

Valmistelija hallintopäällikkö Outi Kääriäinen:

Valtuutettu Raija Lummi jätti 25.1.2021 seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"Tornion väestön ikärakenne on muuttumassa vahvasti siihen suuntaan, että yhä useampi kuntalainen on yli 65-vuotias. Heidän terveytensä ylläpitäminen on tärkeää. Suurin osa 65 vuotta täyttäneistä on siirtynyt eläkkeelle ja sitä kautta pois työterveyspalveluista. Tämä vaihe ihmisen elämässä on kriittinen terveyden ylläpitämisen ja sen seuraamisen näkökulmasta. Työterveyspalvelut ovat huolehtineet työntekijän säännöllisistä terveystarkastuksista ja rohkaisseet työntekijää liikunta- ja muihin kulttuuripalveluihin etusetelien tai muun aktiivoinnin muodossa. Eläkkeelle siirtyminen vähentää normaalia arkiliikkumista, jota saa työmatkaliikunnasta ja arkiaskelista työpaikalla. Liikunnan väheneminen arjessa vähenee huomaamatta hankaloittaen myös painonhallintaa.

Korona-pandemia on rajoittanut ihmisten liikkumista ohjatuissa sisäliikuntapaikoissa sekä kulttuuripalveluissa. Etätyö ja muu -toiminta vähentää arkista liikkumista. Ulkona turvallisesti toteutettavaa liikuntaa suositellaan valtakunnallisesti. Kävely ulkoilmassa on tutkitusti parasta ja edullisinta liikuntaa kaikenikäisille ja -kokoisille. Ilmasto on muuttunut ja liukas ja pimeä aika on nykyään pidempi. Moni varoo uloslähtemistä tästä syystä. Siksi aloitteeni liukuesteistä jokaiselle 65- vuotta täyttäneelle tukisi ulkoliikunnan edistämistä ja ylläpitäisi terveyttä ja hyvinvointia.

Tein aloitteeni 15.12.2014 vanhusten kaatumisen ennaltaehkäisyyn ns. piikkikenkien hankinnasta yli 65-vuotiaille. Aloite ei mennyt läpi, mutta palvelualueen päällikkö kirjoitti vastineessaan SOSTE 11.10.2016: "Liukastumisia ja liukastumisista johtuvia kaatumisia voidaan vähentää hyvien jalkineiden ja liukuesteiden käytöllä. Tutkimusten mukaan koko jalkapohjan alle laitettavat liukuesteet vähensivät iäkkäiden kaatumisia jopa puolella ja liukuesteitä käyttäneistä kenellekään ei sattunut vakavaa vammaa tai murtumaa."

Liukastumisista johtuvat vammat ja murtumat ovat siis myös rahakysymys. Esimerkkinä lonkkamurtumapotilaan hoidon keskimääräiset kustannukset murtumaa seuraavan vuoden aikana olivat 19 150 euroa/potilas. Tämä luku on em. palvelualueen päällikön kustannusarvio vuodelta 2010. Kustannukset ovat 7 vuodessa varmasti nousseet. Liukuesteen hankinta kaikille 65-vuotta täyttäneille Torniossa on siis kannattava panostus, varsinkin kun hinnat em. liukuesteissä ovat laskeneet kysynnän ja tarjonnan myötä. Liikunta, varsinkin kävely hyödyttää kaikenikäisiä senioreita.

Liukueste tarjottaisiin ehdottamallani terveystarkastuskäynnillä - kotona tai terveystarkastuksessa. Tarkastus pohjautuisi vapaaehtoisuuteen ja porkkanana olisi ilmainen liukueste. Tornio panostaa moniammatillisuuteen palveluissaan. Se tukee aloitettani. Lisäksi toimintaa tehtäisiin oppilaitosten kanssa yhteistyössä, jolloin harjoittelu- paikkoja voitaisiin tarjota sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoille. Tapaamisessa käytäisiin läpi henkilön perussairaudet, liikunnan tilanne, tasapainoon ja lihasvahvuuteen liittyvät asiat eli yleinen terveydentila fyysisesti, henkisesti ja toiminnallisesti. Terveystarkastuskäynnillä käytäisiin läpi myös kodin turvallisuus, sillä myös sisätiloissa tapahtuu liukastumisia ja haavereita. Aloitteeni ehdotuksiin voisi hakea myös hankerahoitusta yhteistyössä esim. oppilaitosten kanssa. Monissa Suomen kunnissa on liukuesteisiin panostettu ennaltaehkäisyn vuoksi."

KAUPUNGINVALTUUSTO:

Päätettiin saattaa aloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

LISÄTIEDOT: hallintopäällikkö Outi Kääriäinen, 040 667 976

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua.

Otteet:

johtava hoitaja Maarit Alalahti
kotihoiton osastonhoitaja Teija Alatalo

SOSTE 13.04.2021 § 60

Valmistelijat perusturvajohtaja Leena Karjalainen ja vanhus- ja hoitopalvelujen päällikkö Maarit Alalahti:

Kenkiin asetettavista liukuesteiden käytön vaikuttavuudesta ei ole käytettävissä laajoja seurantatutkimustuloksia. Nastakengät ehkäise-

vät kaatumisia varmimmin. Lonkkamurtumista yli 90% tapahtuu sisätiloissa kaatumisen seurauksena.

Neljä kymmenestä (38 %) suomalaisesta kertoi Liikenneturvan v.2018 toteuttamassa kyselyssä kaatuneensa liukastumisen takia. Vastaajista 62 % nimesi erityisen liukkaan alustan kaatumisen syyksi. 38 % kertoi syyksi huonon tien tai alueen kunnossapidon ja 20 % pimeyden tai huono valaistuksen. Kyselyssä ei eritelty vastaajan ikää. Vastaajista 25 % piti omaa, keliin sopimatonta kenkävalintaa syynä liukastumiseen. Myös kiire ja esimerkiksi kännykkään keskittymisen aiheuttama tarkkaamattomuus oli usean tunnistama syy kaatumiseen.

Liukuesteet eivät poista kaatumisongelmaa, vaan ensisijaista on tarjota iäkkäämmille ryhmille liikuntapalveluita, joiden avulla toimintakykyä pidetään kunnossa.

Torniossa toimii 65 vuotta täyttäneille tarkoitettu seniorineuvola, josta saa terveydentilan tarkastusten yhteydessä tietoa myös esimerkiksi liukuesteiden/nastakenkien valintaa helpottamaan.

TOIMIALAJOHTAJA LEENA KARJALAINEN:

Liukuesteiden hankinta kuuluu jokaisen henkilön omaan vastuuseen omasta terveydestä ja hyvinvoinnista.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: johtava hoitaja Maarit Alalahti, 040 7322802

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua
Asia kaupunginhallituksen ja -valtuuston käsittelyyn

Otteet:

-

KH 03.05.2021 § 164

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Merkitään sosiaali- ja terveyslautakunnan vastaus tiedoksi ja saate-
taan kaupunginvaltuuston käsittelyyn.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin ja esitetään kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto hyväksyy esityksen ja toteaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

LISÄTIEDOT: Johtava hoitaja Maarit Alalahti, 040 7322802

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua.
Asia kaupunginvaltuuston käsittelyyn..

Otteet kaupunginvaltuuston käsittelyn jälkeen:
Raija Lummi
Johtava hoitaja Maarit Alalahti
